

Brassóban, Nagy-szörény-utca sarkán
Papp Ferencz butoraktára fölött,
hol a szerkesztő hétköznapiakon délelőtt
9—11 óra között,
és Bolonya, kut-utoza 356. sz. alatt
hol minden délután található.
A ap szellemi részét illető minden közle-
mény, valamint az
előfizetési pénzek és hirdetések
börmentesen ide küldendők.
Nagy-küküllőmegyei érdekű közlemények
Horváth László
arszerkesztőhöz Segesvárra küldendők,
kis-küküllőmegyei érdekű közleménye
Gyöngyösi István
arszerkesztőhöz Dicső-Szt.-Mártonba.

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassó-, kis- és nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó Brassói, fogarasi, hosszufalusi és zernesti, dicső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszú-aszói, köhalmi, medgyesi, nagy-sinkli, segesvári és szent-agothai kir. járásbíróságok hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKENT HARÓMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban. Budapest: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernádt, Bécsben: Daube G. L. és társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s társa hirdetési irodájában.

121-ik szám.

Brassó, Kedd, október 22-én.

V. évfolyam. 1889.

Felhívás

Brassómegye magyarságához.

Brassómegye magyarságának október hó 27-én ismét szép kis nemzeti ünnepe lesz: a hazafias kötelesség és kegyelet ünnepe.

Hazafias kötelességünk lerovása az E. M. K. E. negyedik közgyűlése által, a kegyelet ünnepe, a Székely Mózes emléktábla leleplezésével.

Az ország ezen lepexponáltabb helyén az ily ünnepek egyesíthetik legjobban a természetszerűleg heterogén elemekből álló magyarságot.

Azért tehát legyen ez ünnep is közös ünnep mindnyájunknak, melyen elfeledve minden mást, tünnepljük egyedül azt az eszmét, mely legszebb kifejezését e négy betűben találja: E. M. K. E.

Azt hiszszük, a vasárnapi ünnep alkalmat ad magyarságunknak, ékesen proklamálni, hogy a lelkesedés az E. M. K. E. s céljai iránt nemcsak nem lohadt, hanem növekvőben van. Ezt azzal fogja legjobban bebizonyítani, ha ott lesz teljes számban s nem fog hiányozni senki sem!

Unio.

A magyarországi ág. ev. egyetemes konvent egy üdvös eszmét vetett fel: az erdélyi ág. ev. egyháznak az egyetemes konventbe bevonását.

Maga az eszme nem új ugyan, de jelen alakjában, azaz hivatalosan felvetve még nem volt. A sajtó foglalkozott már több ízben vele s örvendünk, hogy most a legilletékesebb fórum: maga a konvent fejezte ki ez óhaját.

Mert valóban nagyon furcsának tűnik, hogy egy hazának egyenlő felekezeti lakói más-másfelé tartozzanak. A mig Magyarország és Erdély két külön területet képezett, a mig Magyarországnak is, Erdélynek is külön törvényhozása és törvényei voltak: addig ez természetes volt. Ma azonban, midőn egy ország lett a kettőből, egy törvény alatt állunk, ennek sem létjogosultsága, sem értelme nincs. Mert az unió törvénybe iktatásával megszünt minden különválás, — a politikai uniónak ter-

mészetes következménye az egyházi és társadalmi unió.

Valamennyi erdélyi keresztyén felekezet egyesült az anyaországgal, sőt még a zsidó egyházak is csatlakoztak a magyarországi zsidó irodához, egyedül az erdélyi ág. ev. egyház az, mely különvált, megtartotta régi önállóságát. Azaz három év óta egy ebből kivált esperesség a brassómegyei, már az anyaországhoz, az egyetemes konventhez tartozik, — de maga az egész egyházkerület nem, — úgy hogy van most külön magyarországi egyetemes ág. ev. egyház és külön „Landeskirche A. B.“, azaz külön erdélyi ág. ev. egyház. Eltekintve attól, hogy ennek már czime sem megfelelő, de még nem is törvényes, mert hisz „Landeskirche“ csak az egész ország egyetemes egyháza lehetne, furcsa az, hogy egy vallás hívei nemzetiség, tehát nyelv szerint válnak külön, azaz, hogy e felekezetet nem a vallási rítus, hanem a nyelv különbözteti meg.

Hisz ha ennek jogosultsága volna, akkor ép annyi joggal válhatnának külön a tótok is. Mert arra már nem hivatkozhatnak az erdélyi ág. evangélikusok, hogy Erdély külön ország és így az ő álláspontjuk törvényes és jogosult. Ma Erdély ép oly része Magyarországnak, mint akár a felvidék, akár a régi Bánság, az unió által visszaállott Szent-István birodalmának egy-egy és oszthatatlan volta.

Törvényes alapjuk tehát az erdélyi ág. evangélikusoknak, illetőleg félreértés kikerülése végett mondjuk szászoknak, e tekintetben nincs. Már pedig a hol hiányzik a törvényes alap, ott megszűnt a jog, a hol pedig jogalap nincs, ott megszűnt minden akadékoskodás. Mert ezzel szemben minden okoskodás az első argumentumra úgy összedől, akár egy kártyavár az első fuvalomra.

Mi az tehát, a mi az erdélyi szászokat ezen egyházi fuziótól visszatartotta? a nemzetiségi különválás, az aggodalom, hogy egyesülve az anyaország egyházaival, elvesztheti nemzetiségi jellegét.

Ez az aggodalom is alaptalan. A törvény biztosítja a nemzetiségek jogait akár egyházi, akár iskolai tekintetben. Ezen törvény engedményeit s a benne koncedált jogokat a ma-

gyarországi egyházzal való egyesülés sem el nem veheti, sem meg nem csonkíthatja.

Önállósága sincs veszélyeztetve az erdélyi ág. ev. egyházkerületnek vagyona az övé marad, mert ahhoz senki sem nyulhat, szóval az egyetemes országos egyházba való beolvadás a legkisebb hátránnyal sem járhat az erdélyi szászokra, semmint nemzetiségre.

Ellenben szükséges volna csatlakozásuk mindenekelőtt állampolitikai szempontból. Az utolsó maradványa egyházi téren az államnak az államban eltűnnék. Magyarország összes egyházai külön-külön egyesülések által jelképeznék Magyarország egységét.

Szükséges volna csatlakozásuk egy hazafiatlan, muszka pénz által felbujtatott és táplált elem erősebb féken tartására. Mert ha tény az, a mit nem akarunk kétségbevonni, — hogy a szászság annak tudatára jött, hogy e haza az ő hazájok, melyért élni és halni, életét és vérért odaadni minden honfi kedves kötelessége: úgy kétségtelenül erős támaszt nyerne a magyarországi egyetemes ág. ev. egyház az erdélyi szászokban a panszláv agitátorok megfékezésében, kik az utóbbi napokban is a leg-hazafiatlanabb üzemek színterévé tették az egyetemes konventet.

E szempontból felfogva a kérdést, kötelességük volna az erdélyi szászoknak, önmaguknak kérni a csatlakozást, mi által azt bizonyítanák, hogy keresik az alkalmat, mely által igaz hazafiságukat nemcsak szavakkal, hanem tettekkel is bebizonyíthatják.

Siker fogja-e kísérni az egyetemes konvent kezdeményezését, nem tudhatjuk természetesen. Részünkről csak óhajunkat fejezhetjük ki, vajha igen!

Belföld.

Brassó, okt. 21. (A közutak és közmunkák.) Nagy jelentőségű törvényjavaslatot kezdett a képviselőház tegnap tárgyalni: a közutakról és közmunkákról szóló törvényjavaslatot. Ugy a javaslat rendszeres és tervszerű kidolgozása, mint az arról szóló kormányi és bizottsági jelentések, illetőleg indokolások meggyőzhetnek mindenkit arról, hogy e törvényjavaslat csakugyan alkalmas is. A törvényjavaslat alapeszméje az, hogy állam, megye és község, vasut és magánosok, gondoskodjanak a maguk utjairól, de tervszerű alapon

egy ajtó választja el. Az pedig az én betegemnek nem lenne kényelmes.

Egyéb kifogást nem tudtam mondani a szobalánynak; de a mint látszott, nem vette figyelembe e kifogást, mert rögtön azt felelé:

— Oh, kérem, a bárónénak a szalonja van itt közvetlen nagyságtok mellett. A hálószoba ebből nyílik amarra.

— Igen ám, — mondám — de ha a színházból valaki haza kísérné, úgy a szalonban fogadja.

— Az nem tesz semmit, — felelé az én szobalányom — az ülékek és a pamlag tulsó oldalán vannak a szalonnak. Kérem, tessék meggyőződni, nincs itthon senki. Ezzel kinyitá a szobát.

Csakugyan úgy volt, mint mondám.

Megnyugodva, hogy Gizella nem fogja megismerni hangját, minden félelmem eloszlott. Mert borzasztó lenne e szegény gyereknek, ha megtudná, hogy csak egy fal választja el anyjától, a kit ő oly jónak hisz, de a ki oly rossz anya volt . . .

Nem tudom, miért jött vissza Vilma Párisból? Holnap folytatom leveleimet. Jó éjszakát, kedves Margitom!

(Folytatása következik.)

A „BRASSÓ TÁRCZAJA.”

Romániai szigány népdal.

Nem ettem ma egyebet,
Csak hamuba sült kenyeret.
Sótalan volt és izetlen,
Megettem nem mult éhségem.

Rózsám adj egy kis heringet,
Főzzem meg vele szívemet,
Adok érte száz aranyat,
Brailában kaptam.

Brailai kereskedő
Házából úgy hoztam.
Meg is fogtak meg is raktak
Tömlőczbe is dugtak.
Aztán onnan is kivettek
S haza is eresztettek.

Közli K. F.

A mostoha.

— Elbeszélés. —
(Folytatás.)

Báró D. Ilma levele Somosy Margitához.

XIX.

Bpest, »Angol királynő«, július 10.

Tegnap érkeztek meg Bpestre. Elhelyezkedés után azonnal leültem, hogy neked, kedves Margitom, írjak.

Ideérkeztekunkor elküldtem az orvosért. Megnyugtató Gizella állapotát illetőleg. Azt mondá, hogy csupán egy kis sérülés, mely néhány hét múlva teljesen jól lesz, de addig maradjon ágyban. Az orvos távozta után a vendégkönyvet hozták fel nevünk bejegyzése miatt. A mint a neveket nézem, hogy kik vannak beszálva, szemem egy néven akad meg, mely minden véretem arczomba szökteté. Tudod-e, kié volt e név? Vilma báróné-é, Oszkár első nejéé.

Nem tudtam, mit tegyek? Kiköltöztem-e e fogadó-ból? . . . De ez igen sok kellemetlenséggel és föltűnéssel járt volna. Mi nem járunk ki, így gondolám, tehát nem fogunk találkozni, azután meg ő engem nem is ismer.

Kíváncsi voltam mégis, hogy melyik emeleten lakik. Mi az első emeleten lakunk. A mint Gizella elaludt, kimentem a folyosóra s épen a mellékszobából egy szobalány jött ki, a kitől megkérdeztem, hogy hol van szállva D. báróné,

— Itt, nagyságtok mellett — felelé!

E felelet hallatára majdnem eszméletemet vesztém.

— Ah, — mondám — akkor ki kell költözködnünk, mert hihető, hogy a báróné estélyekre és színházba jár, haza jöve pedig zajt csinál, a mi természetesen áthatással van a szobáimra, a miénktől csak

pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

és az országos érdekek megfelelően. Ott pedig, hol az érdekek érintkeznek, közös közreműködés legyen biztosítva; az országos érdekek érvényesítése szempontjából, a miniszterre lévén bízva az osztályozás és így az építés, vagy fentartás közegének megállapítására a kellő módon befolyjni.

Brassó, okt. 21. (A hadsereg czime.) A hivatalos lap közzé teszi ő Felsége legfelsőbb elhatározását, melylyel a közös hadsereg czime véglegesen rendeztetik. Azon kérdés, hogy a közös hadsereg csapatai milyen zászlók alatt állnak, minden kétséget kizáró módon már 1868-ban törvényesen körülírták akkor az egész véderőnek rendeleti uton megállapítandó összes jelvényeire és jelzéseire vonatkozó módokat. Nem volt és nincs is tehát semmi ok, hogy ez irányban újabb intézkedések történjenek. A megtartott miniszteri értekezletek eredményéről megjelent hadiparancs röviden elrendeli, hogy a hadsereg jövőre a »császári és királyi« czimezést viselje, mely a jelenlegi czimezésnek helyét elfoglalja. Ő felsége indítatva érezte magát a hadsereg említett czimzési változtatását elrendelni, tekintettel arra, hogy régóta szokásos volt a hadsereg czimzését az államfő és legfőbb hadur cziméhez alkalmazni. Egyszersmind hangsúlyoztatik, hogy e változtatás által a hadseregnek állandó időkre megállapított egysége és szétválaszthatlansága semmiképp ne érintessék.

Külföldi szemle.

Brassó, 1889. okt. 21.

Vilmos német császár és Augustza Viktoria császárné okt. 9-én d. e. Monzába érkeztek. A pályaudvarban Umberto király, Margit királyné, a király, hercegek és hercegnők, az udvari kíséret és a város képviselői fogadták őket. Monza városa ünnepi díszit öltött, az utcákon ember-ember hátán tolongott. A két uralkodó, találkozására rendkívül szívélyes volt, Vilmos császár és Umberto király többször megölelték és megcsókolták egymást, ép úgy Augusta Viktoria császárné és Margit királyné is. Crispi kormányelnök Bismarck Herbert grófot üdvözölte, ki átadta neki Bismarck herceg üdvözlését. A jelen voltak egyenruháit rendjelek díszítették. Az uralkodó-párok ezután a díszhintókban foglaltak helyet és a kastélyba hajtottak. A lakosság utközben mindenütt lelkesen éljenezte őket.

A Bismarck herceghez közel álló politikai körök a czár berlini látogatásának eredményével meg vannak elégedve. Bismarck herceg alkalmat vett magának, hogy a czár előtt minden kérdéstről a legrészletesebben és legnyíltabban nyilatkozhassék. A cancellár ez alkalommal Németország felfogásának a Balkán-félszigeti kérdésekről minden megszorítás nélkül, félreérthetetlen s világos módon adott kifejezést. A czár természeténél fogva nem igen lehet az ily megbeszélés hatását teljesen tulbecsülni, de tény, hogy Bismarck herceg fejtegetései a czárra tartós benyomást gyakoroltak.

Boulanger hír szerint, nem találja magára nézve kedvezőnek Jersey éghajlatát és Brüsszelbe szándékozik átköltözni. Párthiveinek vezérbizottsága, a nemzeti bizottság, a következő feliratot intézte hozzá: »Tábornok ur! A köztársasági nemzetközi bizottság megújítja ön előtt, ön iránti teljes bizalmának és odaadásának kifejezését. Ön marad továbbra is a vezér. A revisio a cél. Bizalommal viseltetünk a jövőre iránt. A mi a képviselőválasztásokban történik, az késleltetés, nem hátralépés. A demokracia csakhamar be fogja látni, hol van az igazság, az emancipáció, a haladás, és hol vannak a privilegiumok, a zsarnokság és a reactio. Éljen a nemzeti köztársaság!« A hazafias liga vezérbizottsága is feliratot intézett Boulangerhez s kijelenti benne helyezett bizalmát.

A »Gaulois«-nak sürgönyzik Rómából: Azt állítják, hogy Rampolla bibornok, államtitkár a hatalmakhoz körjegyzéket fog intézni, a melyben tiltakozni fog azon támadások ellen, a melyeket Crispi pa'ermoi beszédében a szentszék ellen intézett. Hozzáteszik, hogy legközelebbi körlevelében a pápa személyesen fog Crispi beszédével foglalkozni.

A román király folytatja körutját. A harmadik és negyedik hadtest gyakorlataik befejezésére 16-án és 17-ikén Bakauban összpontosultak, a király a trónörökös és a hadügyminiszter kíséretében Foksaniban megtekintette a most épülő erődítési munkálatokat. A lakosság fellobogozta és kivilágította a várost és rendkívül ünnepélyesen fogadta a királyt. Az erődök megtekintése után a király megtekintette a város víztartóit és 17-én d. u. 2 órakor utazott el Bakauba. 18-án szemlét tartott a csapatok felett, kik előtte elvonultak. A király nagyon meg volt elégedve a csapatok kinézésével és egyáltalán nem látszott, hogy a kilencz napi gyakorlat kifárasztotta volna.

A szerb skupstina Pasicsot választotta meg lelkészévé. A beadott 98 szavazat közül 84 esett rá. Alelnökké Katicsot és Vulkovicsot választották meg. Pasics székfoglaló beszédében fölemlítette, hogy a haladópárti kormány rossz gazdálkodása nagyon ártott az ország tekintélyének és hitelének. Együttal reményét nyilváníta, hogy a skupstina hazafiassága és egyetértése lehetővé fogja tenni Szerbia haladását a király és nemzet megerősítésére.

Román lapszemle.

A n.-szebeni »Telegraf« a Román Miron hivatalos lapja érzi, hogy még sem kellett volna a princípális urnak úgy irni, a mint irt az Emke. központi választmányához. Ezt most azzal akarja jóvá tenni, hogy a két százalékos közművelődési adót vezérezikkezzi meg, melynek legnagyobb részét a kis-küküllőmegyei magyar földbirtokosok adták össze, még pedig nem erőszakolva, hanem önkéntesen.

A »Telegraf« azt várná, hogy az Emke állítson most már román iskolákat Kis-Küküllő vármegyében s talán a gör. keleti érsekség egész területén, mert azt írja, hogy nincs sehol olyan nyomorult culturalis állapot, mint Kis-Küküllő vármegyében. Nagyon szép a »Telegraful«-nak ez a jámbor óhajta, de ha az Emke kezd román tannyelvű iskolákat állítani: akkor mit fogna tenni az Associatiunea? Az, kérem szépen, magyar óvóházakat és magyar iskolákat fog alapítani, — majd ha lesz miből. Most még nem lehet, mert egyetlen leányiskolába fektette összes vagyonát. Hát bizony jobban tette volna az Assotiatuinea is, ha Transilvania lap és a polg. leányiskola helyett népiszkolákat alapított és segélyezett volna. Most nem keresegne a »Telegraf.« a nyomorult közművelődési állapot miatt s nem kívánná, hogy az Emke állítson számukra román iskolákat.

Az Emke állit a maga emberségéből olyan iskolákat, melyekbe minden ember küldheti gyermekeit. A kinek pedig sérelem az, hogy Magyarországon magyarul tanul, az ne küldje oda, hanem állítson a saját zsebéből jobb nemzetiségi iskolát, mert ettől nincs tiltva.

A nemes szívé »Gaz.« abban a véleményben van, hogy Román Mironnak nem kellett volna az Emke megkeresésére válaszolni, hanem lökte volna a levelet a papirkosárba. Tehát ő még gorombább lett volna. Válgék egészségére. Az Emke kereste az érintkezési pontot, az érsek ur gorombáskodott, a »Gaz.« még inkább. Egyet azonban elefejtettek mind a ketten. Azt, hogy a ki haragszik, gorombáskodik, annak nincs igaza.

A »Pesti Napló« kortes fogásból megírta, hogy mi erdélyrészi magyarok meguntuk az uniót, de ha beállunk habarékknak, akkor ismét meg fogjuk szeretni. Mosolyogtunk a »Pesti Napló« tudakosságán. Tudtuk előre, hogy vizet hajt a »Gazeta« nyomdájába.

Meg is történt és a mi még szebb, még ő is átlátott a szítán s nem tekinti egyébnek, mint kortesfogásnak. Hanem azért mégis jól esik lelkének, hirdetni a »Pesti Napló« után világszerte, azaz hogy Bukarestig, hogy mi erdélyrészi magyarok is bele untunk az unióba. Már most mit tegyünk? Hát a »Gaz.« szerint csináljunk igazságot és szabadságot. Azzal nem sokra megyünk, ha a szabadelvű pártból átmegyünk a habarék táborba. Ezt még a »Gaz.« sem hiszi, hanem csináljunk igazságot és szabadságot s akkor boldogok leszünk, t. i. unió nélkül is.

Hogy miben áll a »Gaz.« igazsága és szabadsága, ezt nem kell feszegetni, mert ő sem teszi.

Okos dolgot cselekednék a »Pesti Napló«, ha az unióból nem csinálna kortes politikát a »Gaz.« győnyörűségére. Pár nap alatt hirdetni fogják a bucaresti lapok, hogy az erdélyrészi magyarok megelégték az uniót, hogy csatlakoznak a román testvérekhez és Bukarestbe készülnek az országgyűlésre, a hol, mint tudva van, 4—5 nyelven beszélnek a domnu deputatiók és senatorok. Szabad ott dikiézni még románul is, nem úgy mint Budapesten. Lám, mire jó a »Pesti Napló« bölcsesége!

Hát az a költségvetési egyensúly, melylyel Vekerle és Tisza ámitják a világot, mire való? Arra, hogy a »Gaz.« ne higgye. Ha igaz, akkor sem jó, mert igen nagy az adó. Hogyan lenne tehát jó? Ugy, hogy legyen legalább 40 millió deficit, ekkor lehetne derék vezérezikkek irti a poporu nyomoráról. Majd meglátja a »Gaz.«, ha igaz-e, vagy nem, hogy csak négyszázezer forint a deficit. Ha igaz találna mégis tenni, no, akkor le kell szállítani az adót s a jövedelmet mégis úgy fel kell szaporítani, hogy ne legyen annyi kasza a világon, a hova az a sok pénz elférjen. Eszünkbe jut itt, a mit a néhai Antal püspöktől hallottuk volt az 50-es években. — A mult század egyik évében egyszer annyi must volt, hogy a szőlős gaz-

dáknak nem volt elég edényök, a hova azt elszűrjék. Egy száz földmives ötször-hatszor haza ment s ösz-szeszedte minden üres edényét, még a dézsák, a tégelyek is mind megteltek. »Feleség!« mondá a száz földész, — niucs több edényünk! — »Ennye te haszontalan ember, hát látott-e a világ ilyen semmirevaló gazdát . . .« És folytatta a mérges asszony a nyelvelést, a szedők gunyhahotája között. »Takarodjál szemeim elől és üres edények nélkül többé ide ne merészelj jönni,« végező az asszony.

A jámbor gazda haza ment ismét, de nem talált több üres edényt s így nem bátorzkodott felesége szeméi elé kerülni. Mit tett tehát?

Felakasztotta magát.

Lám, a nagy áldás sem válik az embernek egészségére! Okos ember volt az a szent Dávid, mikor így imádkozott:

»Uram nagy gazdagságot ne adj nekem!«

Czenkalji.

Megyei ügyek.

Brassó megye közgyűlése.

(Folytatás.)

A belügyminiszter elrendelvé egy megyei ebtartási szabályrendelet megalkotását, a közgyűlés Roll Gyula alispán elnöke alatt a három főszolgabíró, Hiemesch Ferencz városkapitány, Dr. Tartler Frigyes főorvos, Merthes János, Nikolaus György, Gavrus János s Ridély Frigyes tagokból álló bizottságot küldött ki, mely tartozik a tavaszi közgyűlés elé egy tervezetet terjeszteni.

A belügyminiszter rendelete értelmében Fekete-halom községének a cukkorrépa termelés biztosítása czéljából hozott határozata elleni fellebbezés másodfoku elbírálása a törvényhatósági bizottság lévén illetékes, a közgyűlés, tekintettel arra, hogy e határozat már egy előzőleg hozott s jogerőre emelkedett határozat természetes kifolyása, a mennyiben annak végrehajtásáról kellett gondoskodni, a fellebbezést visszautasította.

Brassó vármegye 1890. évi költségvetés. előirányzata 41.300 frt bevétellel és 41.279 frt kiadással jóváhagyatott. A vármegyei csapatház 1890 évi 11897 frt 55 kr. szükségletére névszerinti szavazás útján a házbéradó után 3.81% s az egyenes adó után 2.76% pótdó vettett ki ugyszintén névszerinti szavavással az egyenes áll. adó után 1% pótdó a megyei betegápolási alap 1890. évi 4000 frtnyi szükségletének fedezésére.

Brassó város pénzkezelési és számviteli szabályzata jóváhagyatván, felterjesztetik a belügyminiszterhez. Ezután megállapítottak a községi költségvetési előirányzatok: Türkös 1469 frt 71.5 kr bevétel, 3726 frt 81.5 kr kiadás, hiány 2257 frt 20 kr. (36% pótdó); Pürkercz 2238 frt 8.5 kr bevétel, 4425 frt kiadás, hiány 2186 frt 77 kr. (71% pótdó); Csernátfalu 7509 frt 65 kr bevétel, 9495 frt 30 kr kiadás, hiány 1986 frt 77 kr. (35% pótdó); Apáczsa, 1874 frt 86.5 kr bevétel 3102 frt 74 kr kiadás, hiány 1221 frt 71 kr (31.5% pótdó); Zajzon, 2089 frt 90 kr, bevétel, 3757 frt 30 kr kiadás, hiány 1667 frt 40 kr (60% pótdó); Krizba, 1879 frt 90 kr bevétel, 4860 frt 16 kr kiadás, hiány 2980 frt 20 kr. (78% pótdó); Ujfalu, 1417 frt 76 kr bevétel, 3040 frt 49 kr kiadás, hiány 1622 frt 73 kr, (74.5% pótdó); Prázmár. 35270 frt 10 kr bevétel, 26,580 frt 49 kr kiadás, felesleg 8689 frt 61 kr; Keresztényfalva 15526 frt 62 kr bevétel, 13354 frt 98.5 kr kiadás, felesleg 2171 frt 64 kr; Hóltövény, 18730 frt 44.5 kr bevétel, 18255 frt 24.5 kr kiadás, felesleg 475 frt 20 kr; Vidombák 11273 frt, 89.5 kr bevétel, 11234 frt 9.5 kr kiadás, felesleg 39 frt 80 kr; Rozsnyó 28756 frt 96.5 kr bevétel, 25626 frt 14 kr kiadás, felesleg 3130 frt 82 kr; Sz. Hermány, 18540 frt 74.5 kr bevétel, 18238 frt 58.5 kr kiadás felesleg 308 frt 16 kr; Fekete-halom, 34108 frt 96.5 kr bevétel, 28,836 frt 11.5 kr kiadás, felesleg 5272 frt 85 kr; Volkány, 9151 frt 5.5 kr bevétel, 9050 frt 89 kr kiadás, felesleg 100 frt 16 kr; Szentpéter, 15014 frt 92 kr, bevétel s ugyanannyi kiadás; Sz.-Magyaros, 15634 frt bevétel, 15485 frt 71 kr. kiadás, felesleg 148 frt 29 kr; Botfalu, 12867 frt 67 kr bevétel, 12129 frt 95 kr kiadás, felesleg 737 frt 72 kr; Földvár, 29255 frt 45.5 kr, bevétel, 29223 frt 02 kr kiadás, felesleg 32 frt 43.5 kr és Veresmart 5386 frt 85 kr bevétel, 5157 frt 54 kr kiadás, felesleg 219 frt 31 kr.

Ugyanekkor Hosszufalu község előjárósága ellen a költségvetésnek kellő időben való be nem terjesztése miatt a fegyelmi eljárás megindítása mondatik ki. A községi számadások jóváhagyása után megerősítetik a legtöbb adót fizetők névsora. Ezután a f. évben a hatodik évöket betöltött megyebizottsági tagok helyébe új választás rendeltetett el december 7-ére d. e. 9 órától d. u. 4 óráig. (E választásra vonatkozó határozatot jövő számunkban külön közlendjük. Szerk.) A közig. bizottság felvétele jelentése tudomásu

vétetvén, kimondatik a zajzoni „Lobogó” fürdő körül fekvő kopár s omladozó területek beerdősítésének szükségessége.

Brassó vármegye 1890 évi utépitési és fenntartási költségvetése 84930 frt 60 kr utmunka-váltásnak 50%-ával, azaz 42469 frt 80 krral jóváhagyatik. Az alvidéki járás főszolgabírójának jelentése a földvári körorvosi fizetés megállapítása és felosztása, valamint Apácza és Mogyorós határozata külön körorvosi csoport alakítása tárgyában kiadatik az alispánnak azon utasítással, hogy hallgassa meg a megyei egészségügyi bizottságot s az ügy sürgős voltánál fogva hozzon a javíthatóság nevében határozatot.

Brassó város határozata két huszszemlebiztos alkalmazása és Stoof állatorvosnak 80 frt jutalom megszavazása tárgyában jóváhagyatott.

Ezt községi határozatok tárgyalása követte, melyek kevésbé fontosak lévén, e helyen nem közöljük.

Az 1848. decz. 23-iki csángó vértanuk.

II.

Türkös községiek:

Tóthpál István, 27 éves. Marin János, 45 éves, ifj. Szász György István, 17 éves. Bekes István, 18 éves. Öreg Pap János, 65 éves. Szász István György, 60 éves. Antal Bacsó Mihály, 47 éves. Vereske Mihály, 62 éves. Molnár János, 42 éves. Buda András, 75 éves.

Az anyakönyvbe ezek nevei után ez van bejegyezve: „Erőszakos halállal. Lelkész nélkül temetettek el.”

Csarnátfalu községiek:

Szász Kurucz János, 52 éves. Székely Pajor Mihály, 49 éves. Csarmazi Márton 27 éves. Dénes János, 16 éves. 1848. december 14-én. Soós Márton, 42 éves, 1848. december 24-én.

Tatrang községiek:

A tatrangi csángó vértanuk halálát Török József ág. ev. lelkész két szemtanu, u. m. Öreg Sára Mihály és Szonda Tamás elbeszélései után a következőkben írja le.

Váncsa Péter, 38 éves nő a mostani új-utczában lakott, beteges földmives volt, minden fegyver és ellenállás nélkül saját kapuján belől agyonlővetett az oda berohanó románok által 1848 decz. 23-án.

Csere Péter György, 46 éves földész, a mostani malom utczai 904. sz. ház volt tulajdonosa, házából istállójába menekült volt, azonban a négyfalusi románok az istállót rágyújtották, mire ő az istállóból kiszaladt, de a románok megfogták és a malom árkába fojtották.

Csere Mihály, 45 éves földész az ág. magyar templom főbejárata előtt az uton agyonlővetett, a nélkül, hogy nála fegyver lett volna s ellenállott volna. A templomot is fel akarták ezek törni s 3—4 fejszenyom az ajtón ma is látható.

Pára János György, 27 éves nő, a mostani községi bíró Főris Mihály telkének volt birtokosa, polgár vagy községi előjárói szolgálta, bátor ember volt, románul jól beszélt s mint ilyen harmadmagával kezébe fehér lobogót ragadt s így ment a Tatrang vizén át a községbe rohanó románok elé. A mig az egyik román vezérrel beszélt és tőle kegyelmet kért, addig a más utcán berohanók valamelyike által a Tatrang víze medrében, a két palló közötti porondon mellbe lővetett úgy, hogy a golyó a hátán furódott ki, mire ott össze is rogyott s úgy vágta ki a jégből s hozták korcsolyán a falu házához. Kisérő társa Pajor Mihály István is ott kapott egy golyót a bal lába felső csomójába, honnan azt két hét múlva az orvos kivetette, de Pajor M. egész 1884. évben bekövetkezett haláláig sánta maradt. Pajor János a második társ, ki a fehér zászlóhoz csatlakozott volt, elmenekült, az utána küldött golyók füljölései alatt.

Kajcsa József, 39 éves, beteges földmives ember, a saját kertjében levő gyümölcs aszalóba bujt el, de ott megtalálták és agyon lőtték.

Szonda Tamás, 53 éves földész, saját udvarán lővetett le minden ellenállás nélkül.

Váncsa Samu, 53 éves földész, testvérével Andrással és Csabai Istvánnal az agyagfalvi gyűlésen járt ezért magára vonta a románok haragját s 1849. június 20-án az oroszok által Bácsfalu mellett agyonlővetett, midőn a tömösi szorosban elvesztett ütközetnél, melyben ő is részt vett, hazafelé menekült.

Balázs György egy hónapos fia János. Szülei az erdőre menekültek vele, de ott a nagy hidegben megfagyott.

Ezen vértanuk 1848. december 23-án szombat napon öleltek le. December 24-ke vasárnapra és katonaságon első napja december hó 23-án szombaton nyír- és kalácsütéssel voltak elfoglalva s az elvonult székely csapatok által védtelenül maradt csángó községekben a berohanó románok az épületeket a sü-

tökemenczéből lapatokkal vett tüzzel gyújtották fel, mint ezt Bednersz György akkori tatrangi ág. ev. lelkész sajátkezűleg feljegyezte. Türkösi András püreczi és Bednersz György akkori tatrangi ág. ev. lelkészek elmenekültek volt, de Bodola mellett a császári katonák elfogták őket s Brassóba kísérték. Ez volt szerencsájuk, mert oda haza a hosszafalusi lelkész Szász György sorsára jutottak volna.

Ezekből kitűnik, hogy Türkösön 10. Csarnátfaluban 5. Tatrangon 7 és így a három községből összesen 22 megfagyott kis gyermekkel 23-án pusztultak el.

Tatrangot ki is rabolták; csak szarvasmarhát 120 darabot raboltak el.

Helyi és vidéki hírek.

Kérelem. Lapunk azon tisztelt előfizetőit, kik előfizetési díjaikkal még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük hátrálékaik mielőbbi szíves beküldésére.

E. M. K. E. Az Emke brassómezei választmánya a f. hó 27-én tartandó közgyűlés tárgyainak előkészítése céljából pénteken f. hó 25-én d. u. 2 órakor a magyar kaszinó könyvtár helyiségében rendes ülést tart, melyre a t. választott és virilis tagok ezennel meghivatnak. Brassó, 1889. okt. 17-én Koós Ferencz elnök, Szterényi József titkár.

Iparos-gyűlés. A brassói csizmadia- s cipész társulat tagjai a tegnap d. u. gyűlést tartottak Szterényi József kir. iparfelügyelő elnöklele alatt a honvédelmi szállítás dolgában. A nagy számban megjelent iparosok kijelentették, hogy a honvédelmi miniszter által kívánt alapon képtelen a kisipar a szállításban részt venni, miért is felkéretni határozták az iparfelügyelő útján a honvédelmi minisztert, hogy változtassa meg a feltételeket olyképen, mint azt a hadügyminiszter tette legujabban.

Tűzvész B.-Ujfaluban. Tegnapelőtt déltájban Ujfaluk községben — állítólag játszó gyermekek által — nagy tűz keletkezett, mely két utca csüreit földig hamvasztá el. A nép nagy része a mezőn volt, a vizet pedig szekereken kellett hordani. A közeli Höltyöveny községből mintegy 1/2 század huszár sietett a vész helyszínére. A nyomor nagy, mert az összes termények elégték.

Lopás. Szombaton este Morrille St. fuvaros kocsijáról leloptak egy köpenyt. A gyanu Borka Miklós cselédlegény ellen irányul, a ki azonban konokul tagadja a tettét.

Kolozsvárról írják, hogy Bély főispán a megyében tett vizsgálat körutja alkalmával több községben rendtelenséget talált, míg a szolgabírói hivataloknál konstataatta azok lekiismeretes és pontos eljárását. Több községi előjárónál és községi jegyzőnél banyagkezelést és mulasztást talált s főleg a pénzkezelésben akadt szabálytalanságokra. A főispán a mulasztások megszüntetése és a szabálytalanságok megtorlása tárgyában erélyesen intézkedett.

Betiltott vásár. Mint a „N t.”-nek írják, Vasmege alispánja az uralkodó állati járvány miatt betiltotta a Répce-Szt.-Györgyön f. hó 26-ikán tartandó országos vásár.

I. Lajos (Dom Luiz Filipe) 1861. óta Portugália és Algária királya, Ferdinánd király, Szász-coburg Koháry herceg és Mária de Gloria királyné másodszülött fia, mint lapunknak Liszabonból távirják okt. 19-án d. e. 11 órakor, élte 51-iki évében meghalt.

Merénylet Natália királyné ellen. Azon a napon, a melyen Natália királyné Bukarestbe utazott, Jassy mellett kísérlet történt a vonat kisiklásának előidézésére. Minthogy a vonat tíz percczel előbb indult el, mint eleinte tervezve volt s a hely, hol később ismeretlen tettesek a sineket eltorlaszolták, a vonat elhaladásakor még szabad volt, azt hiszik, hogy merénylet terveztek.

A párisi kiállítás látogatottsága. A vége felé közlő kiállítás látogatóinak száma még mindig nem mutat csökkenést és a legujabb kimutatás szerint október hó első felében ismét 2.308.699 látogatója volt a kiállításnak, a mi az első öt havi eredménnyel együtt 21.640.279 látogatót mutat fel. Miután az 1878-ik év kiállítás hason időszakra csakis 10.734.616 látogató esik, kitűnik, hogy az 1889-ik évi kiállítás máris 10.885.354 látogatóval mulja felül az 1878-évi kiállítást.

Creolin a neve a legujabb szernek, mely a jelenleg uralgó szarvasmarha és juhok száj- és körümfájása ellen a leghatásosabban alkalmaztatik. Elismert szakférfiak tapasztalat után eredő nyilatkozatai szerint ezen szer felölmulhatlan és a guzdálkodó közönségnek nem elég melegen ajánlható. Mai számunkban egy ezen „Creolinra” vonatkozó hirdetés olvasható, és a vevő közönség érdekében még csak azt óhajtjuk megjegyezni, hogy megrendelésnél a használati utasítás is megküldetik.

Negyedmillió forintos életbiztosítás. Az „Adria” biztosító társulat a két hónap előtt elhalt németországi Hanai herceg örökösének 250.000 frtot fizetett ki, mely összegre a herceg életére az említett társulathoz biztosítva volt. Enlítésre méltó, hogy ezen kifizetésre került összegnek jelentékeny része csak egy nyolcz hónappal ezelőtt eszközölt biztosításból származik. Ezen eset tanuságot tesz arról, hogy a külföldön az életbiztosítási intézmény a legjobb elterjedésének örvendő nemcsak a polgárság, de a főurak által is vétetik gondoskodólag igénybe, kik vagyoni viszonyaiknál tova épen nincsenek utálva.

Közigazdaság.

Vasúti szállítások. A m. kir. államvasutak gép- s vasgárának, valamint az északkeleti vasútnak igazgatósága előzetes tájékozás céljából megküldötte a jövő évben beszerzendő czikkeknek kimutatását a „brassói kereskedelmi és iparegyesület”-nek.

E szerint beszerzendők lesznek: erdei termények, faiparczikkék, kőmű anyagok, agyagárak, üvegárak, szén, szövött és fonott árak, ruházati czikkék, kárpitos munkák, szalma-, háncs-, vessző- és nád-munkák, bőrnemű-czikkék, ruggyanta-árak, papírneműek, kefékötő és seprű árak, olaj s zsírneműek, ényv, vegyszeti czikkék, robbanó szerek, falépitményi anyagok vas- és aczélból, mozdony s kocsiaktrészek, különféle vas- és aczél czikkék, szerszámok és eszközök.

Az ezekre vonatkozó felhívások a „brassói kereskedelmi és iparegyesület” irodájában az érdekeltek rendelkezésére állnak.

A cs. és kir. szab. Adria biztosító-társulat alapított 1838 évben. Vagyon biztonsági tőke: 26 millió forint. Báró Podmanitzky Frigyes intéző.

Van szerencsénk, a n. é. közönséget, t. ügyfeleinket és barátainkat értesíteni, hogy f. év. október 1-től hivatalos helyiségünget a Belhid-utczából Belmagyarutca 5. szám első emeletébe helyeztük át.

Midőn ezt ügyfeleink szíves tudomására hozzuk, ajánljuk magunkat továbbra is a biztosító közönség rokonszenvébe és b. figyelmébe.

Kiváló tisztelettel

Kolozsvárt, 1889 okt. 13 án.

A cs. és kir. szabad. „Adria” Biztosító társulat vezérügynöksége Kolozsvárt.

Szekula Ákos,

vezérfelügyelő.

Kiss Mór,

titkár.

Képvisele Brassóban: Novotny Ad. ur által; Nagy-utca.

T á v i r a t o k.

Nagyszeben, okt. 21. (A „Brasso” eredeti távirata). A helybeli oláhság nagy gyűlést tartott egyhangulag, általános lelkesedés között bizalmat szavazott Román Miron metropolitának az Emke-vel szemben tanusított magatartásáért. A fiatalság fáklás zenét akart a metropolita tiszteletére rendezni, de a hatóság betiltotta ezt.

(Román Miron tehát jól számított, elvesztett népszerűségét ismét visszahódította. Szerk.)

Budapest, okt. 21. (A „Brasso” eredeti távirata.) A hivatalos lapok tegnapi száma a közös hadsereg új czimzése tárgyában a legfelsőbb rendeleteket közölve a hadügyminiszter azt írásbeli szolgálati érintkezésben azonnal életbe léptette. A továbbiakban is a czimkizgatis bizonyos egymásutánban fog megtörténni.

A honvédelmi miniszter ma válaszol Irányi interpellációjára a monori zászlóügyben. A válasz lényege ez:

A honvédségi törvény elrendeli, hogy a közös hadseregével megegyezőnek kell lenni a honvédség szolgálati szabályzatának is. Minthogy az előbbi tizféle változatu jelzőzászlót állapít meg, köztük parancsnoki jelvényül a feketesárgát is, a törvényből kifolyólag ezen jelzőzászlók használandók a honvédségnél is.

Ez lesz a miniszter válaszában magva. A többi mit még mond a honv. miniszter a felmerülhető aggodalmak eloszlatása céljából, csupán annak fejtegetése lesz, hogy a jelző zászló nem tévesztendő össze a csapatjelvényvel, illetőleg a csapatzászlóval, mely a törvény értelmében a honvédségnél magyar háromszínű lobogó. A szabadelvű pártkör egyhangulag tudomásul vette a választ. Délben több óráig tartó minisztertanács volt.

Brassói piaci árfolyam.

— A pesti m. keresk. bank jelentése. —

Brassó, 1889. október hó 22-én.

Róman párpénz a 20 frankos	9.43 vétel	9.44 eladás
„ Ezüstpénz a 20	9.40	9.45
Napoeleondor (aranypénz)	9.46	9.47
Török lira	10.73	10.75
Arany	5.60	5.62
Orosz papírrubel	122.50	123.—

Társszerkesztők:

(Nagy-Küküllő megye részéről Horváth László (Segesvári.)

Kis-Küküllő megye részéről Gyöngyösi István (D.-Szent-Márton)

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József

Sz. 11589./1889.

Hirdetmény.

A dr. Plecker János-féle alapítványi alaphoz egy 2000 forintnyi összeg 5% kamat és 1% törlesztés mellett és jelzáloglekötés és telekkönyvi biztosítás ellenében alólírt városi tanácsnál kölcsönre kiadandó.

Brassó, 1889. október hó 5-én.
(406) 1—6 A városi tanács.

Szám 1744.—1889. t.l.kvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint ákosfalvi *Spierer Bernád* végrehajtatónak *Römer András*, *Römer Péter* és özv. *Schneider Györgyné Seiler Mária* fületelki lakosok végrehajtást szenvedők elleni 234 frt 91 kr. kötelezettség és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az erzsébetvárosi kir. járásbíróság területén levő Fületelke községben fekvő, 9. számú telekjegyzőkönyvben A + 1. rendsz. alatti 1/4 részben az 51. sz. t.l.kjben A + 1—29. rendszám alatt 3/4 részben s összesen 1187 frt 50 korrá becsült ingatlanokra az egyenként kitétt becsérték, mint megállapított kikiáltási árban az egyenkénti és egészbeni árverést elrendelte, és hogy ezen ingatlanok az 1889. évi november hó 25-ik napján délelőtti 9 órakor *Fületelke* községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Erzsébetváros, 1889. szept. 5.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság:
(401) 1—1 Incze, kir. törvényszéki e. bíró.

Községeknek külön árak!!!

Száj- és körömfájás ellen
leg hathatósabb szer

a

melyet szavatolt kitűnő minőségben kicsebenben és jutányosan ajánl
SZÁVOSZT ALPHONS
az országos magyar gazdasági egyesület pártfogása alatt álló magkereskedés és gazdasági cikkek üzlete Budapesten,
(403) 1—5 Arany-János-utca 11. sz.

Minták minden irányban bérmentve.

Posztó- és divatárukat

az őszi és téli szükségletre, a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig magánosoknak is gyári áron, olcsóbban mint mindenütt szállít

SCHWARZ MÓR

cs. kir. szab. posztó- s divatgyári raktár

Zwittauban (Morvaország)

3 10 m. teljes öltönyzövet 5 frt 50
3 10 m. erős gyapjuszövet 6 „ 80
3 10 m. erős finom „ 9 „ —
3 10 m. finom „ 13 „ —
3 10 m. legfinomabb „ 15 „ 50
2 10 m. téli kabátszövet, elég egy téli kabátra 5—7, — 9—11 frt s több.
1 70 m. egy teljes daróczkabátra, természetes vízmentesség 3 50 frt, 4 50 frt, 5 50 frt s több. 333 8 20

Fekete szövetek szalonruhák. — Mindennemű posztók. Gyapju-bélés minden árban 80 krtól felfelé; női szövetek női ruhák; női-darócz; nagy kendők himalaya-gyapjából, 10/4 nagyságban 3 fittól felfelé. Általában posztó- s divatár. Árjegyzék ingyen s bérmentve. Szabó urak számára mintakönyvek bérmentetlenül.

Legolesőbb, legbiztosabb
legjobb s legrégibb

TRÁGYASZER

ezukorrépa, komló, szőlő, burgonya, len, vetemények, valamint általában mindennemű mezei termékek számára mely tartós hatású minden földben, a mi bizonyítható számos hirneves mezőgazdasági tekintély nyilatkozatával, — a

concentrált marhatrágya,
(Engrais de boeuf)

melynek nagy szerves szén-sav-, phosphor- és káli-tartalmaért 60% szerves alkatrészt mellett kezesség vállalatik.

SAXL TESTVÉREK

első cs. kir. szabad. osztrák-magyar concentrált marhatrágya-gyára Temesváron.

Közp. iroda: Wien. III., Rennweg 20/51.

Minták s röpiratok ingyen és bérmentve küldetnek.

H I R D E T É S E K

felvételnek
a kiadó-hivatalban.

„ALBINA”

takarék- és hitelintézet brassói fióktelepe
takarékbetétet netto 5%-al kamatoztat minden adólevonás nélkül,

valamint a vista visszafizethető cheques-betéteket 3-1/2%-ra és ajánlja tőkeszerzésre a legnagyobb biztonságot nyújtó

5%-os „Albina” zálogleveleket, melyek nála a napi árfolyam szerint mindenkor kaphatók. Bővebb feltételekkel szolgál

az intézet irodája

Brassóban, főter 90. szám a.
naponként 8—2 óráig.

Bécs, 1873. Érdem-érem.	Páris, 1867. Bronz érem.	London, 1878. Disz-oklevél.
----------------------------	-----------------------------	--------------------------------

Budapest, 1885.
Nagy disz-oklevél.

CSIK JÓZSEF

cs. és kir. kizárólag szabad. első szerelmi
Portland cement- s vízhatlan mészgyár

Beocsinban.

Központi iroda és raktár: Budapest V., Rudolf-rakpart 8.
ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő közönség becses figyelmébe saját gyártmányu
Portland cement és vízhatlan mészét,
melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítanak.
— Árjegyzék s magyarázat kíváncsiakra készséggel megküldetik. —

Kecskemét, 1872 Ezüst érem.	1875. Ujvidék, Arany érem.	Szeged, 1878. Érdem-érem.	Trieszt, 1882. Arany érem.
--------------------------------	-------------------------------	------------------------------	-------------------------------

Tisztelettel hozom a n. é. közönségnek és t. vevőimnek tudomására. hogy cipőárúüzletemet a nagy-utca Wächter-féle sarokból f. é. Szent-Mihály napján az átellenben fekvő 540. sz. nagy-utca, Fabricius-féle házba (Zintz H. fűszerkereskedése mellé) helyeztem át, s azt a legdivatosabb és legtartósabb árukkal láttam el. Tisztelt vevőimnek eddigi bizalmáért köszönetet mondva s továbbra is pontos és jutányos kiszolgálást ígérve, bátorodom a n. é. közönség becses pártfogásáért esdekelni.

Egy nyelvismerettel bíró üzletleány, azonnal alkalmazást nyerhet nálam.

Teljes tisztelettel

Molnár Zs.

Üzletvezető:

Bíró Gyula.

Gyors és biztos segély gyomorbajok és azok következményei ellen.

Az egészség fenntartása a nedvek s egyszersmind a vérnek is tisztítása s tisztántartására s a legjobb emésztés előmozdítására a legjobb s leghathatósabb szer, a már évek óta ismeretes s közkedvelt

dr. ROSA-féle életbalzsama.

Ez a leghasznosabb s a leggyógyhatásosabb gyógyfűvekből a legnagyobb gondnal készítve, teljesen megbízhatóan a legjobbnak bizonyult be mindennemű emésztési bántalmaknál, gyomorgörcsnél, étvágyhiány, savanyu felbőfögés, torlódás, aranyeres bántalmak stb., stb.-nél. Ezen kitűnő hatásánál fogva tehát ez már is a legjobbnak bizonyult s a legbiztosabb házi gyógyszerre vált.

Egy nagy üveggel 1 frt, egy kis üveggel 50 kr.

Több ezer elismerő- és dicsőírat van kitéve szives betekintés végett.

Óvás! Hamisítások kikerülése végett mindenkit figyelmeztetek, hogy az én valódi s az eredeti utasítás szerint készített, dr. Rosa-féle életbalzsamom mindig egyik palackja kék lemez papírba van csomagolva, mely a hosszoldalán a következő felirattal van ellátva: Dr. Rosa-féle életbalzsam Fragner B. gyógyszer-tárából, a fekete sashoz Prágában 205. sz. III. német, cseh, és francia nyelven, s melynek homlokzata az idemellékelt törvényesen letéteményezett védjeggyel van ellátva.

Dr. ROSA életbalzsama valódi minőségben kapható a készítő főraktárában

FRAGNER B.,

gyógyszer-tárában „a fekete sashoz” Prágában, 205. sz. III., továbbá Brassóban Kellemen Ferencz és Kugler Ede, valamint Budapesten Török József gyógyszerész uraknál. Az osztrák-magyar birodalom valamennyi nagyobb gyógyszer-tára raktáron tartja ezen balzsamot.

Ugyanitt kapható még:

Prágai egyetemes házi-kenőcs,

ezer meg ezer háláirat által elismert biztos gyógyszer mindennemű gyuladások sebek és daganatok ellen. Biztos sikerrel alkalmazható a női mell gyuladása, tejmegrekedése és keményedésénél, a gyermek választásánál; a genyedekeknél vérdaganatoknál, genyefakadásoknál és pokolvárnál; körömdaganatnál s az ugynevezett körömméregnél a kézen vagy lábon; keményedéseknél, duzzadásoknál, mirigydaganatoknál, szalonnadagnál, holttestemnél stb. stb. Minden gyuladás daganat, keményedés, duzzadás a legrövidebb idő alatt gyógyíttatik, a hol azonban már a genyepozódás már beállott, a daganat a legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja és meggyógyítva lesz.

25 és 35 kros szelenczékben.

Óvás! Miután a prágai egyetemes házi-kenőcs igen gyakran utánoztatik, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint egyedül csak általam lesz előállítva. És pedig csak akkor valódi, ha a sárga fémdoboz, melyben foglaltatik vörös használati utasításba, (9 nyelven nyomtatva) és kék lemez papirosba, mely az idemellékelt védjeggyel van ellátva, van becsomagolva.

Fül-balzsam. A legkísérlettel és számos kísérlet által mint legmegbízhatóbb szer ismeretes a nehéz-hallás meggyógyítására, s a teljesen elvesztett hallás visszaszerzésére. — Egy palack ára 1 frt.